

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2022.3/10>

Кулинич М.-М.А.

Львівський державний університет внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИЙНЯТТЯ ТА ВИКОНАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ РІШЕНЬ ДЕТЕКТИВІВ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

Статтю присвячено дослідженню окремих проблемних питань практичної реалізації права детективів формувати процесуальні рішення виключно в електронному вигляді. Досліджено законодавчі зміни, якими запроваджено інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування (далі – ІТСДР), а також їх передумови. Висвітлено шлях впровадження системи iKeyc та розкрито її ключові функціональні можливості.

Звернено увагу, що чинна редакція статті 106-1 КПК України містить неточності, а саме: 1) законодавцем вжито термін «документи», тоді як процесуальна діяльність детектива включає складення процесуальних документів, а не документів, як видів речових доказів; 2) прирівняння статусу паперових та електронних документів з інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування, що не відповідає Закону України № 851-IV; 3) законодавець використав слово «погоджені», в той час як не всі процесуальні документи підлягають погодженню.

Досліджуючи внесені зміни до статті 110 КПК, автором обґрунтовано два способи формування постанов в електронній формі з використанням КЕП: не в ІТСДР та за допомогою використання цієї системи. Наголошено на тому, що вузьке трактування законодавцем процесуального рішення виключно як постанови звужує право детектива приймати інші процесуальні рішення (не у формі постанови) в електронній формі шляхом накладення КЕП чи формувати такі безпосередньо в ІТСДР. Окреслено проблематику правового регулювання використання КЕП стороною обвинувачення у тому випадку, якщо процесуальний документ сформовано не в ІТСДР.

Висвітлено питання законності складення в ІТСДР процесуальних документів, із врученням яких у кримінальному провадженні пов'язане виникнення певного процесуального статусу. Запропоновано виокремити ті процесуальні документи, які можуть складатися та підписуватись лише в електронній формі за допомогою КЕП, (повідомлення про підозру, обвинувальний акт, повістки тощо) та ті, що підлягають складенню та підписанню лише в паперовій формі (протокол затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, пам'ятка про процесуальні права та ін). Обґрунтовано наділення детектива правом складати лише в електронній формі повідомлення про підозру та обвинувальний акт, а також запропоновано шлях вручення примірників цих процесуальних документів. На підставі результатів дослідження автором запропоновано низку рекомендацій щодо удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства.

Ключові слова: eCase Management System (iKeyc), інформаційно-телекомунікаційна система досудового розслідування (ІТСДР), електронне кримінальне провадження, кваліфікований електронний підпис (КЕП), процесуальні рішення детектива виключно в електронній формі.

Постановка проблеми. Цифровізація кримінального провадження є неминучим процесом та необхідною складовою ефективного впровадження електронного кримінального провадження (далі – ЕКП). Імплементация Україною

актів Європейського Союзу в сфері електронних комунікацій зумовила прийняття низки законів та підзаконних нормативно-правових актів, у тому числі й тих, що спрямовані на інформатизацію процесуальної діяльності прокурорів,

слідчих та детективів. 15.12.2021 введено в дію Закон № 1498-IX, яким доповнено Кримінальний процесуальний кодекс (далі – КПК) статтею 106-1, якою запроваджено нову інформаційну систему в кримінальному провадженні – інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування. Однак, недосконалість законодавчої діяльності породила існування не узгоджених між собою норм щодо права детективів приймати процесуальні рішення в електронній формі та способу їх виготовлення. Окрім того, не визначеним залишилось питання допустимості складення лише в електронній формі таких процесуальних рішень, як протокол затримання особи, повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення та обвинувальний акт.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, які досліджували питання перспектив впровадження електронного кримінального провадження слід виокремити Т.О. Павлову, Д.А. Патрелюк, А.Б. Антонюк, О.Д. Жученко, І.Г. Каланчу, А.В. Столітнього та А.В. Скрипника. Питання порядку введення e-Case Management System у кримінальний процес частково досліджували А. Білецький, М. Цапо. Однак, праці вказаних науковців здебільшого присвячені вивченню ЕКП загалом, його переваг та недоліків. Разом з тим, питання формування процесуальних рішень детективами лише в електронній формі крізь призму внесених змін до КПК залишилось не вивченим.

Цілями статті є дослідження порядку прийняття процесуальних рішень детективами виключно в електронній формі крізь призму запроваджених змін до КПК, виокремлення проблемних аспектів практичної реалізації права детектива підписання документів за допомогою кваліфікованого електронного підпису, а також формулювання пропозицій щодо вдосконалення Кримінального процесуального закону.

Виклад матеріалу. Починаючи з 2019 року, законотворча діяльність та правозастосовна практика впевнено рухаються до впровадження системи електронного кримінального провадження. Вагомим кроком на шляху до цифровізації кримінального процесу став запуск 30.04.2020 пілотного проекту системи ЕКП eCase Management System (далі – iКейс). Ключовою метою iКейс є автоматизація досудового розслідування та оптимізація взаємодії між детективами Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ), прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) та слідчими суддями

Вищого антикорупційного суду (далі – ВАКС) [1]. Система покликана забезпечити підвищення ефективності досудового розслідування шляхом покращення комунікації між детективами, прокурорами та слідчими суддями, а також можливість створення процесуальних документів, їх дистанційного погодження та подання до суду завдяки інтеграції між інформаційно-телекомунікаційними системами, які використовують вказані суб'єкти. Втім, легалізація використання такої системи на законодавчому рівні відбулась лише в червні 2021 року шляхом прийняття Закону України № 1498-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування» (далі – Закон № 1498-IX) [2].

15.12.2021 Закон № 1498-IX введено в дію. Означеним законом доповнено КПК нормами, що регламентують використання інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування (далі – ІТСДР). ІТСДР стала третьою інформаційною системою, що прямо передбачена у КПК поряд з Єдиним реєстром досудових розслідувань (далі – ЄРДР) та Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою (далі – ЄСІТС).

Як слідує з Пояснювальної записки до проекту Закон № 1498-IX, упровадження в діяльність прокурорів, детективів та слідчих суддів ІТСДР покликане підвищити ефективність кримінального провадження завдяки прискоренню та покращенню взаємодії між учасниками кримінального провадження. Понад це, належне функціонування ІТСДР в довгостроковій перспективі дозволить повністю відмовитись від паперового провадження не лише під час досудового розслідування, але й в ході судового провадження [3].

Законом № 1498-IX доповнено КПК статтею 106-1, якою закріплено правові основи використання ІТСДР. По суті, це єдина стаття Кримінального процесуального закону, що регламентує використання цієї системи. При цьому, КПК визначає ІТСДР як систему, що забезпечує створення, збирання, зберігання, пошук, оброблення і передачу матеріалів та інформації (відомостей) у кримінальному провадженні. Порядок функціонування ІТСДР та особливості її використання учасниками кримінального провадження визначаються відповідним положенням, що спільно затверджується трьома суб'єктами: Офісом Генерального прокурора, органом, до складу якого входить орган досудового розслідування, а також Вищою радою правосуддя як органом, що

затверджує Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему [4].

Таким чином, прийняттям Закону № 1498-IX законодавець створив необхідну правову передумову для використання іКейс під час досудового розслідування. Спільним Наказом Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, Вищого антикорупційного суду № 175/390/57/72 від 15.12.2021 затверджено Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «іКейс», а вже наступного дня в іКейс було зареєстровано перше кримінальне провадження. За допомогою іКейс досудове розслідування за участі САП, НАБУ та ВАКС буде поступово переведене в електронний формат [8].

Детективи НАБУ, як користувачі іКейс, наділені правом створення, збирання, зберігання, здійснення пошуку, оброблення і передачі матеріалів та інформації (відомостей) у кримінальному провадженні, досудове розслідування у якому вони здійснюють. Між тим, система надає детективам можливість здійснення аналітичної обробки інформації (відомостей), а також формування аналітичних звітів з доступних в системі наборів даних. Функціонал іКейс забезпечує обмін документами та інформацією, дає змогу спільно працювати над чернетками та документами. Для забезпечення ефективності організації роботи детективи можуть здійснювати планування, створювати нагадування, використовувати календар та обмінюватися коментарями. Детектив оформлює процесуальні рішення та документи безпосередньо у системі іКейс шляхом їх створення за допомогою наявних форм та шаблонів [9].

Втім, стаття 106-1 КПК, на наш погляд, містить певні неточності, що породжуватимуть проблеми в правозастосуванні та різні підходи до їх вирішення в судовій практиці. Зокрема, частина 4 статті 106-1 КПК визначає, що *документи, підписані, погоджені в інформаційно-телекомунікаційній системі досудового розслідування з використанням кваліфікованого електронного підпису, їх примірники в електронній та паперовій формах визнаються оригіналами документів*. Аналіз цієї норми дозволяє окреслити такі проблемні питання, що з неї витікають:

Перше. Понятійний апарат КПК містить одночасно такі терміни як «процесуальні документи» (як-то судові рішення, повідомлення, скарги, заяви, клопотання тощо), а також «документи» як вид речових доказів. Процесуальна діяльність детектива нерозривно пов'язана зі складанням

процесуальних документів, у котрі обволікаються процесуальні рішення, тоді як документи, як вид речових доказів, детективи не створюють. За таких умов, доречніше замінити у коментованій ч.4 ст.106-1 КПК термін «документи» поняттям «процесуальні документи».

Друге. Законодавець прирівняв правовий статус паперових та електронних документів з ІТСДР, адже визнав оригіналами не лише документи, що підписані та погоджені в ІТСДР з використанням кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП), але і їх примірники в електронній та паперовій формах.

У розумінні ч.3 ст.99 КПК оригіналом електронного документа є його *відображення*, якому надається таке ж значення, як документу. Тобто до оригіналу прирівнюється відображення електронного документа. В свою чергу, за ч.4 ст.106-1 КПК України оригіналами визнаються не відображення документів, що підписані, погоджені в ІТСДР з використанням КЕП, а їх *примірники* в електронній та паперовій формах. Як зазначає А.В. Скрипник, якщо розуміти під відображенням форму представлення цифрової інформації, доступну для сприйняття людиною змісту, то впливає, що оригінал електронного документа є аналоговим; при тому, не є єдиним. Враховуючи цю неузгодженість, автор ставить під сумнів запровадження категорії «оригінал електронного документа» у такому вигляді [13, с. 114]. Як визначено ст.7 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» оригіналом електронного документа вважається електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним підписом автора або підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України № 851-IV «Про електронні довірчі послуги». Якщо автором створюються ідентичні за документарною інформацією та реквізитами електронний документ та документ на папері, кожен з документів є оригіналом і має однакову юридичну силу [9]. Досліджуючи питання оригіналу електронного документа, А.В. Гутник та А.Я. Хитра зазначають, що використання законодавчо закріпленого у Законі України № 851-IV визначення електронного документа неможливе у кримінальній процесуальній діяльності, адже електронному документу притаманна наявність певних реквізитів, проте вона не є обов'язковою для усіх них [9, с. 34]. З таким підходом погоджуємося в площині дослідження електронного документа як джерела доказів у кримінальному провадженні. Водночас, пункт

2 ч.2 ст.109 КПК дає підстави вважати, що процесуальні документи містять відповідні реквізити, котрі підлягають зазначенню в реєстрі матеріалів досудового розслідування.

Третє. Не всі процесуальні документи, що складаються детективом (у тому числі в ІТСДР) потребують погодження прокурора, тоді як складені прокурором документи взагалі не погоджуються. А відтак, з коментованої статті слово «погоджені» доцільно виключити, як таке, що не несе за собою змістовного навантаження. До того ж, обов'язок погоджувати окремі види процесуальних документів прямо передбачений іншими нормами КПК, що регламентують порядок складення, подання та вручення таких.

Системний аналіз норм КПК України у взаємозв'язку з Законом № 851-IV дозволяє дійти висновку про необхідність узгодження цих нормативно-правових актів, у зв'язку чим пропонуємо внести зміни до частини 4 статті 106-1 КПК, виклавши її в такій редакції:

«4. Оригіналами процесуальних документів, що підписані в інформаційно-телекомунікаційній системі досудового розслідування з використанням кваліфікованого електронного підпису, визнаються їх примірники в електронній формі.

У разі створення ідентичного за документарною інформацією та реквізитами процесуального документа в інформаційно-телекомунікаційній системі досудового розслідування з використанням кваліфікованого електронного підпису та процесуального документа на папері, кожен з процесуальних документів є оригіналом і має однакову юридичну силу».

У свою чергу, 22.03.2022 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам» [5], метою якого є підвищення ефективності досудового розслідування та покращення реагування правоохоронних органів на кримінальні правопорушення та які їх вчинили, у тому числі під час режиму воєнного стану [6].

Законом № 2137-IX доповнено частину 6 статті 110 КПК абзацом другим, за змістом якого *в разі необхідності постанова слідчого, прокурора виготовляється в електронній формі з використанням КЕП службової особи, яка прийняла відповідне процесуальне рішення, або створюється з використанням ІТСДР відповідно до статті 106-1 КПК* [4]. Фактично, ця законодавча

новела закріпила два способи прийняття детективами та прокурорами постанов в електронній формі, а саме: 1) виготовлення постанови в електронній формі з використанням КЕП не в ІТСДР; 2) створення постанови в електронній формі з використанням КЕП за допомогою ІТСДР.

Разом з тим, викладене у частині 6 статті 110 КПК України формулювання не можна вважати коректним, виходячи з такого. **По-перше**, законодавець з незрозумілих міркувань поставив право виготовлення постанов в електронній формі у залежність від певної необхідності. При цьому, вольове рішення детектива чи прокурора виготовити постанову саме в електронній формі не матиме окремого письмового вираження із зазначенням мотивів прийняття цього рішення. За таких умов, учасниками кримінального провадження, зокрема стороною захисту, може ставитись під сумнів правомірність складення у конкретному кримінальному провадженні тої чи іншої постанови лише в електронного вигляді з тих підстав, що така необхідність була відсутня. Вжиття законодавцем цього оцінного поняття не дозволяє уникнути довільності та суб'єктивізму тлумачення означеної норми права в правозастосовній практиці. Відтак, на детектива під час досудового розслідування та на прокурора в ході судового розгляду покладатиметься тягар доведення такої необхідності, що, виходячи з цифровізації більшості суспільних відносин, не можна вважати обґрунтованим та необхідним. На наш погляд, словосполучення «*в разі необхідності*» з коментованої статті слід виключити. **По-друге**, чинна редакція частини 6 статті 110 КПК України звужує повноваження сторони обвинувачення на прийняття *інших* процесуальних рішень, що викладені *не у формі постанови*, проте в електронній формі шляхом накладення КЕПа або ж сформовані в ІТСДР. Насамперед, наукові дослідження в царині вивчення процесуальних рішень слідчих та детективів свідчать про неможливість трактування процесуального рішення детектива виключно як постанови. Як визначено в статті 110 КПК України процесуальними рішеннями є всі рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого судді, суду (ч.1). Рішення слідчого, дізнавача, прокурора приймається у формі постанови. Постанова виноситься у випадках, передбачених цим Кодексом, а також коли слідчий, дізнавач, прокурор визнає це за необхідне (ч.3) [4]. В свою чергу, здійснення досудового розслідування супроводжується рядом процесуальних рішень та дій слідчого, що виражені не лише у вигляді постанови. Скажімо,

застосування застави чи взяття під варту передбачає прийняття слідчим рішення, яке виражається у формі клопотання, що є своєрідною програмою дій [7; с. 44].

Ба більше, аналіз Кримінального процесуального кодексу України в діючій редакції свідчить, що ним не достатньо врегульовано питання використання стороною обвинувачення кваліфікованого електронного підпису у тому разі, якщо документ виготовляється не в ІТДСР. Натомість, КПК наділяє детектива правом використання КЕП в таких випадках: 1) для виготовлення документів, підписаних, погоджених в ІТДСР (ч. 4 ст. 106-1 КПК); 2) для виготовлення постанов як тих, що створюються в ІТДСР, так і тих, що виготовляються без її використання (абз. 2 ч. 6 ст. 110 КПК); 3) для засвідчення документів або їх копій, що додаються до клопотання про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження в умовах воєнного стану (ч. 4 ст. 615-1 КПК); 4) для подання до суду матеріалів в паперовій формі та в електронній формі з використанням КЕП у разі, якщо відсутня інтеграція ЄСІТС з ІТДСР (п. 20-6 Розділу XI КПК).

Інші правові підстави підписання електронних процесуальних документів детективів кваліфікованим електронним підписом КПК не визначені.

Понад це, також є проблематичним питання легітимності складення в ІТДСР тих процесуальних документів, із врученням яких пов'язане виникнення процесуального статусу підозрюваного та обвинуваченого у кримінальному провадженні (протокол затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, повідомлення про підозру, обвинувальний акт). Як визначено Положенням про іКейс у системі створюються *матеріали кримінального провадження, зокрема клопотання, постанови, протоколи, доручення тощо* [9]. При цьому, підпис детектива, прокурора, в чинному КПК визначений як обов'язковий реквізит у таких процесуальних документах як повідомлення (ч. 1 ст. 112 КПК), письмове повідомлення про підозру (п. 8 ч. 1 ст. 277 КПК) та обвинувальний акт (ч. 3 ст. 291 КПК), документи для забезпечення виконання запиту про міжнародну правову допомогу (ч. 3 ст. 558 КПК), клопотання про видачу особи в Україну (ст. 575 КПК), протокол затримання (ч. 5 ст. 208 КПК). Вважаємо, що необхідно виокремити ті процесуальні документи, які можуть складатися та підписуватись лише в електронній формі за допомогою КЕП, та ті, що підлягають складенню та підписанню лише в паперовій формі. Останні, на наше переконання, включа-

ють: протокол затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, пам'ятку про процесуальні права підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, а також усі інші процесуальні документи, що підлягають підписанню іншими, окрім сторони обвинувачення, учасникам кримінального провадження у випадках, передбачених КПК. Відповідно, до процесуальних документів, які можуть складатися та підписуватись лише в електронній формі з накладенням КЕП, відносимо: повістки, повідомлення, повідомлення про підозру, повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри, обвинувальний акт та реєстр до обвинувального акта. Доцільність наділення права детектива, прокурора складати такі процесуальні документи в електронній формі обґрунтовується насамперед забезпеченням оперативності кримінального провадження та своєчасності здійснення процесуальних дій з одного боку, та запобіганням фальсифікаціям цих документів з іншого. Переконані, що процесуальні рішення детектива, які потребують погодження прокурора, слід розглядати крізь призму взаємодії цих суб'єктів кримінального провадження, яка потребує максимальної оперативності. Виходячи із засад процесуальної економії, використання можливостей електронно-технічного процесу в умовах сучасності є не лише виправданим, але й вкрай потрібним.

Як слушно зазначав А.В. Столітній, закріплення в чинному КПК України вимоги щодо обов'язкового електронного внесення ключових процесуальних рішень у провадженні до процесуальної електронної інформаційної системи, спільно з розширенням та вдосконаленням норм щодо електронної фіксації процесуальних дій письмового та неписьмового характеру, є початком становлення у вітчизняному кримінальному процесі електронного кримінального провадження [12, с. 62].

Дискусійним може видатись питання порядку вручення особі повідомлення про підозру чи обвинувального акту, що складені в електронному вигляді. Так, адже сформована судова практика пов'язує виникнення в особи процесуального статусу підозрюваного не просто з фактом складення повідомлення про підозру, а з фактом здійснення такого повідомлення у визначеному КПК порядку, у тому числі шляхом вручення належним чином. Порушення процесуального порядку вручення повідомлення про підозру є підставою вважати, що особа не набула процесуального статусу підозрюваного у встановленому порядку. Втім, Глава 22 КПК не визначає, що врученню підлягає

оригінал такого повідомлення чи його примірник. Поряд з тим, інші норми КПК по-різному визначають, що саме підлягає врученню – в одному випадку, це *примірник* процесуального документу (вручення другого примірника протоколу обшуку за ч. 9 ст. 236 КПК; в іншому – *копія* такого документа (вручення копії ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів за ч. 2 ст. 165 КПК), вручення копії обвинувального акту та реєстру матеріалів досудового розслідування за ч. 1 ст. 293 КПК та ін.)

За таких умов, повідомлення про підозру залишається чи не єдиним процесуальним рішенням, щодо якого не визначено, у якій формі воно підлягає врученню – оригінал, копія чи другий примірник. Відстоюючи законність складення повідомлення про підозру лише в електронній формі з накладенням КЕП, пропонуємо внести зміни до ч. 1 ст. 278 КПК України, виклавши її в такій редакції: *«1. Копія письмового повідомлення про підозру вручається в день його складення слідчим або прокурором, а у випадку неможливості такого вручення – у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень. У разі складення повідомлення про підозру в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису слідчого, прокурора, або його виготовлення з використанням Інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування відповідно до статті 106-1 цього Кодексу, електронний примірник повідомлення про підозру, а за необхідності – його примірник в паперовій формі, вручається в день його складення слідчим або прокурором, а у випадку неможливості такого вручення – у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень»*. Таке правове регулювання дозволить детективу, прокурору вручати повідомлення про підозру як в електронній формі шляхом надіслання електронною поштою, так і в паперовій шляхом надіслання поштою (ч. 1 ст. 135 КПК). У випадку надіслання повідомлення про підозру електронною поштою сторона обвинувачення, ймовірно, зіткнеться з труднощами, пов'язаним з не надходженням відповіді-підтвердження від підозрюваної особи про таке отримання. Наведене потребує внесення невідкладних змін до КПК, дослідження яких, разом з тим, не ставимо за ціль в межах цієї праці.

Попри це, у зв'язку з запропонованими змінами та забезпечуючи реалізацію права на захист затриманій особі, яка не має технічної можливості отримувати документи в електронній формі у зв'язку із своїм затриманням, доречно конкре-

тизувати ч. 2 ст. 278 КПК України, виклавши його в такій редакції: *«2. Копію письмового повідомлення про підозру, а вразі складення повідомлення про підозру в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису слідчого, прокурора, або його виготовлення з використанням Інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування відповідно до статті 106-1 цього Кодексу, – примірник повідомлення про підозру в паперовій формі затриманій особі вручається не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту її затримання.»*

Резюмуючи наведене, застосовуючи комплексний підхід для вирішення окресленої проблематики, пропонуємо внести зміни до ч. 6 ст. 110 КПК, виклавши її в такій редакції:

«6. Постанова та інші процесуальні документи, у котрих знаходять вираження процесуальні рішення слідчого, дізнавача, прокурора виготовляється на офіційному бланку та підписуються службовою особою, яка прийняла відповідне процесуальне рішення.

Процесуальні документи, у котрих знаходять вираження процесуальні рішення слідчого, прокурора може виготовлятися в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису службової особи, яка прийняла відповідне процесуальне рішення, або створюватися з використанням Інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування відповідно до статті 106-1 цього Кодексу, крім випадків, якщо цим Кодексом передбачене підписання такого процесуального документа іншим учасником кримінального провадження, який не є стороною обвинувачення».

Висновки. Проведене нами дослідження дає права констатувати, що впровадження і Кейс є позитивним досягненням на шляху до інформатизації процесуальної діяльності детективів та поступового переведення кримінального провадження в електронну форму. Втім, кримінальний процесуальний закон не достатньо врегульовує порядок виготовлення детективами процесуальних рішень в електронній формі з накладенням КЕП, як і порядок використання ІТСДР. Законодавець прирівняв правовий статус паперових та електронних документів з ІТСДР, визнавши оригіналами не лише підписані та погоджені в ІТСДР документи, але і їх примірники в електронній та паперовій формах, що суперечить частині 3 статті 99 КПК. Між тим, звужене трактування процесуального рішення у статті 110 КПК лише у формі постанови ставить під сумнів право детектива складати лише в електронній формі інші процесуальні рішення,

що викладені не у формі постанови. До того ж, КПК визначає два способи прийняття детективами постанов в електронній формі з накладенням КЕП, зокрема: 1) за допомогою ІТСДР; 2) не в системі ІТСДР. Досліджуючи цю проблематику, нами запропоновано доцільність виокремлення тих процесуальних документів, що можуть бути складені та підписані в електронній формі

за допомогою КЕП, та тих, що підлягають складенню та підписанню лише в паперовій формі. Крім цього, нами деталізовано можливість складення повідомлення про підозру лише в електронній формі та окреслено можливі шляхи вручення такого. Як наслідок, висловлено пропозицію внесення змін до статей 110, 106-1 та 278 КПК у запропонованих редакціях.

Список літератури:

1. Впровадження eCase MS допоможе детективам скоротити тривалість досудового розслідування. URL: <https://nabu.gov.ua/novyny/vprovadzhennya-ecase-ms-dopomozhe-detektyvam-skorotyty-tryvalist-dosudovogo-rozsliduvannya> (дата звернення: 24.06.2022).
2. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування : Закон України від 01.06.2021 № 1498-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1498-20> (дата звернення: 24.06.2022).
3. Пояснювальна Записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування» URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=5246&skl=10 (дата звернення: 24.06.2022).
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI у редакції від 05.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 24.06.2022).
5. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам : Закон України від 15.03.2022 № 2137-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-20#n17> (дата звернення: 24.06.2022).
6. Пояснювальна Записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам» URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=7148&skl=10 (дата звернення: 24.06.2022).
7. Басиста І.В. Прийняття і виконання процесуальних рішень слідчого на стадії досудового розслідування: теоретичні і практичні проблеми : монографія. Львів; ЛьвДУВС, 2013 – 599 с.
8. НАБУ та САП зареєстрували перше кримінальне провадження в системі eCase. URL: <https://nabu.gov.ua/novyny/nabu-ta-sap-zareyestruvaly-pershe-kriminalne-provadhennya-v-systemi-ecase> (дата звернення: 24.06.2022).
9. Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «iКейс» : Наказ Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, Вищого антикорупційного суду № 175/390/57/72 від 15.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0390886-21#Text> (дата звернення: 24.06.2022).
10. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 24.06.2022).
11. Гутник А.В., Хитра А.Я. Кримінальні процесуальні та криміналістичні основи використання електронних документів у доказуванні: монографія. Львів, ЛьвДУВС, 2022 – 203 с.
12. Столітній А.В. Електронне кримінальне провадження на досудовому розслідуванні : дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2018. 648 с
13. Скрипник А.В. Використання цифрової інформації в кримінальному процесуальному доказуванні: монографія. Харків; «Право», 2022 – 406 с.

Kulynych M.-M.A. PROBLEMATIC ASPECTS OF PASSING AND EXECUTING DETECTIVES' PROCEDURAL DECISIONS IN ELECTRONIC FORM

The article is devoted to the study of certain problematic issues of the practical implementation of the right of detectives to make procedural decisions exclusively in electronic form. The legislative changes, which implement the information and telecommunication system of pre-trial investigation (hereinafter – ITSDR), as well as their preconditions, are examined. The way of implementation of the iCase system is highlighted and its key functionalities are disclosed.

It is emphasized that the current version of Article 106-1 of the Criminal Procedure Code of Ukraine contains inaccuracies, namely: 1) the legislator used the term "documents", while the detective's procedural activity

includes drawing up procedural documents, and not documents, as types of physical evidence; 2) equating the status of paper documents and electronic documents from the information and telecommunications system of the pretrial investigation, which does not comply with the Law of Ukraine No. 851-IV; 3) the legislator used the word "agreed", while not all procedural documents are subject to approval.

Studying the amendments made to Article 110 of the Criminal Procedure Code, the author substantiated two methods of producing resolutions in electronic form using the CEP: not in ITSDR and by using this system. It is emphasized that the legislator's narrow interpretation of a procedural decision exclusively as a resolution narrows the detective's right to make other procedural decisions (not in the form of a resolution) in electronic form by imposing a KEP or forming such directly in the ITSDR. The problems of legal regulation of the use of the CEP by the prosecution in case that the procedural document was not prepared in the ITSDR are outlined.

The issue of the legality of drawing up procedural documents in the ITSDR, the disposal of which in criminal proceedings is associated with the emergence of a certain procedural status, is highlighted. It is proposed to separate those procedural documents that can be drawn up and signed only in electronic form with the help of the KEP (notice of suspicion, indictment, summons, etc.) and those that must be drawn up and signed only in paper form (detention record of a person suspected of committing crime, a note on procedural rights, etc.). It is justified that detective has the right to make a notice of suspicion and indictment only in electronic form, as well as it is proposed the way of delivering copies of these procedural documents. Based on the results of the study, the author proposed a number of recommendations for improving the current criminal procedural legislation.

Key words: *eCase Management System (eCase), information and telecommunication system of pre-trial investigation (ITSDR), electronic criminal proceedings, qualified electronic signature (KEP), procedural decisions of the detective exclusively in electronic form.*